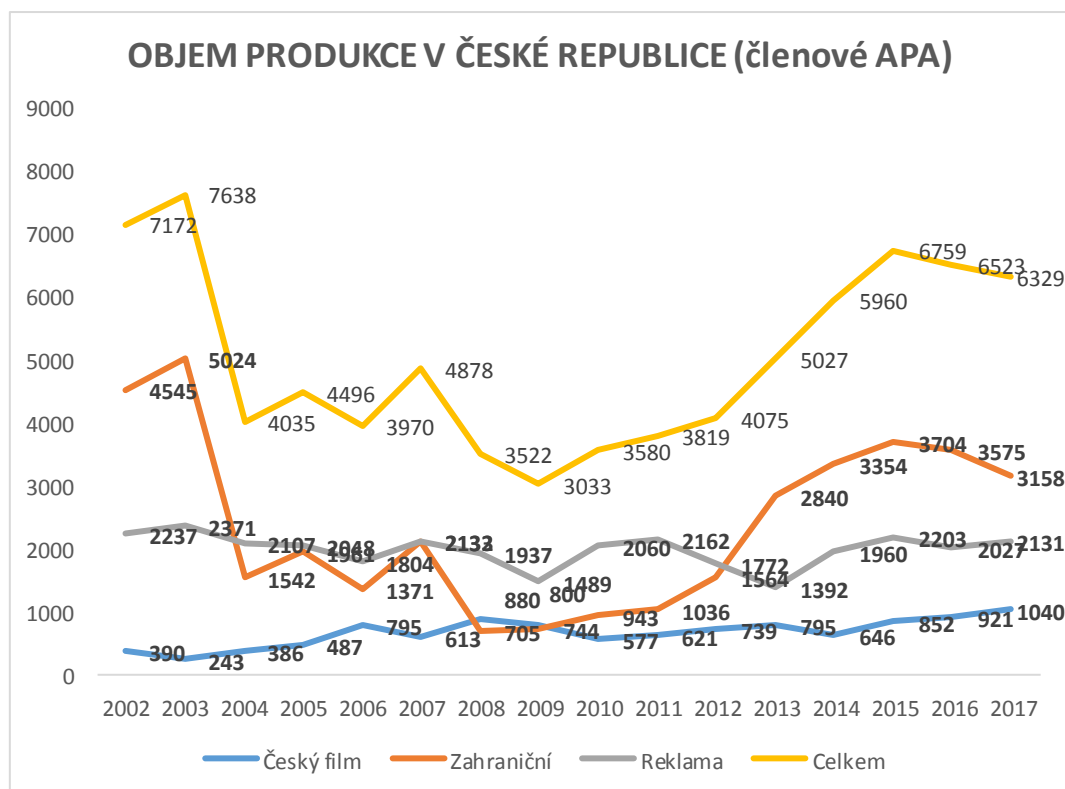

Rok 2017: český filmový průmysl v oblasti reklamy a zahraniční zakázky ztrácí konkurenceschopnost, domácí produkce dosáhla historickém vrcholu

Český audiovizuální trh v roce 2017 již druhý rok po sobě zaznamenal mírný propad. Dokazují to data Asociace producentů v audiovizu (APA), která již od roku 2002 sbírá a vyhodnocuje údaje o obratu svých členů – nezávislých producentů v oblasti zahraniční zakázky, reklamy, české filmové a televizní tvorby, dokumentu a animace. Celkový obrat českých produkčních společností sdružených v APA ve srovnání s rokem 2015, kdy dosáhl svého vrcholu, poklesl o 7 %. Trend trhu určují zejména produkce zabývající se zahraniční zakázkou (ty ve srovnání s rokem 2015 poklesly o 0,546 mld Kč, s rokem 2016 pak o 0,4 mld Kč) a reklamní produkce. Zde sice naznačují data mírný nárůst, ten však pouze odráží rozšíření členské základny APA. Po odečtu obratu členů, kteří do APA vstoupili letos, však i zde zaznamenáváme pokles ve srovnání s rokem 2016 a dostáváme se pod hodnotu 2 mld Kč. **Obraty nezávislých produkcí v oblasti české filmové a televizní tvorby překonaly v roce 2017 1 mld Kč a vyšplhaly se tak na historicky nejvyšší hodnotu.**

mil CZK	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Český film	390	243	386	487	795	613	880	800	577	621	739	795	646	852	921	1040
Zahraniční	4 545	5 024	1 542	1 961	1 371	2 133	705	744	943	1 036	1 564	2 840	3 354	3 704	3 575	3 158
Reklamy	2 237	2 371	2 107	2 048	1 804	2 132	1 937	1 489	2 060	2 162	1 772	1 392	1 960	2 203	2 027	2 131
Celkem	7 172	7 638	4 035	4 496	3 970	4 878	3 522	3 033	3 580	3 819	4 075	5 027	5 960	6 759	6 523	6 329

Stagnace reklamních produkcí na úrovni obrátů kolem 2 mld Kč je kromě globálních trendů (například přechod na nová média, vznik nových digitálních produkcí, nutnost snižování rozpočtů) v České republice výrazně posílena také loňským ukončením intervencí České národní banky, které zahraničním klientům zakázky v ČR zdražilo. Nejtěživějším problémem jsou však **termíny k získání povolení pro zábor lokací, jež prodloužila novela silničního zákona**. Vstoupila v platnost k 1. lednu 2016 a snížila flexibilitu produkcí vůči zahraničním partnerům již v roce 2016. Během roku 2017 však již dramatickým přesunem zahraničních i domácích klientů do jiných zemí, kde jsou legislativa i místní samospráva vůči audiovizuálnímu průmyslu výrazně vstřícnější, zasadila konkurenceschopnosti české reklamní produkce ránu daleko zásadnější. Podle ankety mezi členy APA přišly vloni reklamní produkce kvůli dlouhým lhůtám k získání záborů na lokace o 20–50 % zakázek, některé také musely omezit počet svých zaměstnanců.

Kromě nákladů, které prošly účetnictvím českých produkcí, zde jejich zahraniční klienti v oblasti reklamy utratili za cestovní náklady, ubytování a stravování zahraničních štábů v průměru dalších 3-10 % objemu zahraničních investic.

Celkové obraty nezávislých producentů nejvíce v loňském roce ovlivnil **pokles v oblasti zahraniční televizní a filmové zakázky**. Ve srovnání s rokem 2015, kdy dosáhly svého maxima od zavedení systému filmových pobídek, se snížily o 15 %, ve srovnání s rokem 2016 o 12 %. To vše navzdory stabilizaci financování filmových pobídek v rámci rozpočtu Státního fondu kinematografie, po dobrých zkušenostech zahraničních štábů z předchozích natáčení v ČR, a zejména navzdory novele audiovizuálního zákona, která vloni systém filmových pobídek více otevřela, zjednodušila a učinila je dostupnější. I v tomto směru **Česká republika ztrácí** ve srovnání se zahraničím **konkurenceschopnost**. Podle aktuálních dat, jež má APA k dispozici, je systém filmových pobídek v současnosti zaveden ve 24 ze 28 členských zemí Evropské unie. **Pouze 4 z nich – tedy 16 %** - mají výši vratky nastavenou na **20 %**, ve všech ostatních zemích mají zahraniční producenti podmínky k zakázce výrazně vstřícnější.

Ztráta konkurenceschopnosti české zakázkové tvorby se výrazně projevuje zejména u nákladných projektů velkých produkčních společností, právě zde hraje při rozhodování o lokaci pro natáčení výše vratky významnější roli. Nejvyšší zahraniční investici ve výši cca 1,1 mld Kč přineslo v roce 2016 natáčení historického seriálu Knightfall, na kterém se podíleli členové APA Stillking Films a Barrandov Studios, resp. Britannia s 1 mld Kč prostřednictvím společnosti Film United. Jedním z důvodů přesunu natáčení další sezóny seriálu Britannia do Velké Británie je však právě také nižší sazba filmové pobídky v ČR, podobně došlo za poslední rok k přesunu několika dalších výrazných projektů plánovaných u nás kvůli výši pobídky do zahraničí, zejména do Maďarska. V roce 2017 se tak podíl vysokorozpočtových, zejména televizních projektů výrazně snížil: nejnákladnějšími projekty byly seriály Carnival Row pro Amazon (Stillking), který české ekonomice vloni přinesl 800 mil Kč, a Genius, který prostřednictvím stejné produkce přinesl 335 mil Kč.

Zahraničním projektem, který v loňském roce obdržel **nejvyšší vyplacenou pobídku**, byl seriál Knightfall (Stillking) ve výši 177 mil Kč, následují seriál Britannia (Film United) s vyplacenou pobídkou ve výši 141 mil Kč a The Adventurers (MILK and HONEY PICTURES) s vyplacenou pobídkou 56 mil Kč. I to jsou částky výrazně nižší než nejvyšší pobídky vyplacené v předchozím roce.

Kromě tzv. uznatelných nákladů, které procházejí důkladným auditem, a z nichž zahraniční producent dostává zpět 20 %, dosahovaly podle statistiky APA další náklady zahraničních filmových společností v České republice v průměru 3–30 % dalších zahraničních investic.

Česká filmová a televizní produkce dosáhla v loňském roce historického maxima, obraty členů APA překročily rekordní hranici 1 mld Kč. Výrazné navýšení rozpočtu Státního fondu kinematografie – po mimořádné dotaci vlády v roce 2016 a účinností novely zákona o audiovizí v roce 2017, kdy fond disponoval rozpočtem ve výši 370 mil Kč, se začíná do možností a produktivity českých filmových produkcí významně promítat. Novela od loňského roku také výrazně otevřela a zjednodušila systém filmových pobídek, které se tak staly dostupnější i pro domácí tvůrce.

Poprvé letos členové APA identifikovali obraty dle primárních způsobů distribuce: obraty za českou nezávislou produkci určenou pro kina dosáhly 605 mil Kč, pro televizní vysílání 407 mil Kč a pro on-line distribuci 28 mil Kč. Televizní vysílatelé jsou dalším důležitým partnerem nezávislých producentů, navíc se začínají postupně prosazovat domácí on-line platformy. V České televizi došlo v loňském roce k mírnému snížení podílu výroby nezávislých producentů, a to o 2 %. Obavy však vzbuzuje zejména omezení možnosti externí výroby v souvislosti s opětovnou změnou pravidel pro odpočty DPH v následujícím období.

Srovnání podílu externí výroby v ČT (nezahrnuje sport, zpravodajství, akvizice):

	2013	2014	2015	2016	2017	plán 2018
Podíl externí výroby	39 %	38 %	29 %	37 %	35 %	27 %

(Zdroj: Česká televize)

Divácká popularita české produkce na loňský rekordní výsledek nedosáhla

Distributoři uvedli v roce 2017 do kin v České republice celkem 281 filmů, z toho celkem 59 premiérových snímků z domácí produkce: 32 hraných celovečerních filmů (41 v roce 2016), 21 dokumentů (20 v roce 2016) a 2 animované (4 v roce 2016). Obnovené premiéry se dočkaly i 4 digitálně restaurované verze starších českých filmů. Do kin v České republice přišlo v roce 2017 celkem 15,233 mil diváků, což je druhá nejvyšší návštěvnost od roku 1993. Podle údajů Unie filmových distributorů (UFD) dosáhly tržby v loňském roce 2,004 mld Kč.

Srovnání návštěvnosti a tržeb v českých kinech mezi roky 2016–2017

Rok	Představení	Diváků	Čisté tržby	Prům. vstupné
2016	471 202	15 621 923	2 011 044 198 Kč	128,73 Kč
2017	493 900	15 233 432	2 004 245 131 Kč	131,57 Kč

Loňské premiéry české produkce žádný významný divácký hit nepřinesly. Popularita filmu *Anděl Páně 2*, který měl premiéru v prosinci 2016, přetrvávala i v roce 2017 a celkem jej v kinech shlédlo téměř 1,3 mil diváků, většina však ještě v roce jeho premiéry. Nejúspěšnější loňskou premiérou domácí produkce tak bylo dílo Jana Svěráka *Po strništi bos*, v kinech jej shlédlo přes půl milionu diváků, dále zaujala rodinná komedie *Špunti na vodě* (400 tis diváků). Mezi 50 nejnavštěvovanějšími filmy je za rok 2017 celkem 10 snímků z domácí produkce. Následující tabulka uvádí seznam nejnavštěvovanějších filmů - za posledních 11 let byl v čele žebříčku celkem 8krát český snímek.

Nejnavštěvovanější filmy v ČR v letech 2007-2017¹:

Rok	Titul	Počet diváků v roce uvedení
2017	Já, padouch 3	611 tis
2016	Anděl Páně 2	914 tis
2015	Mimoni	831 tis
2014	Tři bratři	661 tis
2013	Babovřesky	652 tis.
2012	Doba ledová 4: Země v pohybu	671 tis.
2011	Muži v naději	852 tis.
2010	Ženy v pokušení	1 232 tis.
2009	Líbáš jako bůh	905 tis.
2008	Bathory	912 tis.
2007	Vratné lahve	1 254 tis.

Nejnavštěvovanějších 10 filmů v českých a moravských kinech za rok 2017²:

Poř.	Titul	Produkce	Předst	Diváci
1	Já, padouch 3	USA	16 456	610 882
2	Piráti z Karibiku: Salazarova pomsta	USA	13 249	567 665
3	Po strništi bos	CZE	10 427	505 282
4	Star Wars: Poslední z Jediů	USA	7 564	439 677
5	Thor: Ragnarok	USA	10 125	431 793
6	Špunti na vodě	CZE	7 677	401 979
7	Šmoulové: Zapomenutá vesnice	USA	9 765	394 431
8	Kráska a zvíře	USA	9 319	390 246
9	Padesát odstínů temnoty	USA	7 467	377 567
10	Anděl Páně 2	CZE	7 381	365 376

Celkem přišlo v roce 2017 na české filmy 3,39 mil diváků, což je přibližně o čtvrtinu méně ve srovnání s rokem předchozím. Podíl návštěvnosti domácí produkce dosáhl 22,3 %, v roce 2016 to bylo 29,5 %³.

¹ Zdroj: Unie filmových distributorů

² Zdroj: Unie filmových distributorů

³ Zdroj: Unie filmových distributorů

Rok 2017 z pohledu producentů animovaných filmů

Animace patří k filmovému oboru, který stabilně láká diváky. V žebříčku návštěvnosti kin za rok 2017 vévodil titul Já, Padouch 3, v první padesátce nejnavštěvovanějších filmů se umístilo 8 animovaných titulů, které viděly téměř 2 mil diváků, což tvoří 18 % loňské návštěvnosti v kinech.

Česká republika produkuje v oblasti animace kromě krátkých filmů a pár dílů televizních seriálů jeden až dva celovečerní filmy ročně. Loni diváky nejvíce zaujal Hurvínek a kouzelné muzeum. I přesto, že se u nás umístil na 22. místě (187 tis diváků), stal se z něj úspěšný exportní artikl: v současnosti eviduje prodeje do 90 zemí světa. Tento snímek ale není typicky česky produkovaným filmem, vznikl s evropským rozpočtem částečně v evropských studiích. Právě formální kvalita zpracování je také jedním z faktorů tohoto obchodního úspěchu.

I přes snahu Státního fondu kinematografie trpí produkce českých animovaných filmů dlouhodobým podfinancováním. Dle loňského výzkumu dosahuje výše současných rozpočtů animované produkce u nás 11 % evropského průměru. Rozdrobení původních výrobních kapacit, zhroucení vnitřního trhu home video přechodem na digitální, a v podstatě převážně pirátskou distribuci, vedlo k transferu výrobních kapacit do „garážových“ podmínek. Pat a Mat je nejúspěšnější český animovaný seriál všech dob. Jeho další pokračování vzniká souběžně v Čechách a v Číně. Hlavním důvodem jsou zdejší nedostatečné výrobní kapacity, které se za roky pústu výrazně ztenčily.

Rok 2017 z pohledu producentů dokumentárních filmů

Pokračovalo úspěšné tažení českých dokumentárních filmů světovými festivaly. Film Až přijde válka (producent Radovan Šíbrt) měl premiéru na Berlinale. Celkem tři české filmy uvedl jeden z nejprestižnějších světových dokumentárních festivalů, amsterodamská IDFA. Dva se promítaly v soutěžních sekcích: Švéd v Žigulíku (producent Martin Juza) a Nic jako dřív (producenti Martin Hrubý a Pavla Kubečková). Svět podle Daliborka (producenti Vít Klusák a Filip Remunda) byl uveden spolu s několika klasiky světového filmu v prestižní sekci Masters.